

Protokół

Z warsztatów Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2014-2020 funkcjonującej w ramach działania krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, które odbyły się w dniach 28-29 maja 2013 r. w Ministerstwie Środowiska, ul. Wawelska 52/54 w Warszawie.

W warsztatach poświęconych tematyce zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich wzięli udział eksperci z Francji:

Franck Faucheux - Departament Zrównoważonego Planowania Ministerstwa Równości Terytorialnej i Mieszkalnictwa (METL),

Sébastien Fournier - Project Manager Urbanistyki - Lille Métropole Communauté Urbaine,

Thierry Lemoine - Zastępca Dyrektora Departamentu Zrównoważonego Planowania Ministerstwa Równości Terytorialnej i Mieszkalnictwa (METL),

Pascal Premillieu - Kierownik Planowania Operacyjnego Saint Etienne Metropole - projektu operacyjnego Novaceries.

Pani Agnieszka Zdanowska, Naczelnik Wydziału ds. Projektów i Krajowej Sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” powitała prelegentów i członków Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej oraz przedstawiła program spotkania.

Następnie pani Magdalena Zagrzejewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Przestrzennej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego wygłosiła prezentację dotyczącą planowania przestrzennego w Polsce, w odniesieniu do polityk i narzędzi.

Prelegentka przedstawiła główne założenia dotyczące rozwoju terytorialnego, które zostały poruszone w Agendzie Terytorialnej UE 2020 „W kierunku sprzyjającej społecznemu włączeniu, inteligentnej i zrównoważonej Europy zróżnicowanych regionów”, przyjętej na nieformalnym spotkaniu ministrów ds. Planowania przestrzennego i rozwoju terytorialnego 19 maja 2011 r. w Gödöllő na Węgrzech.

W dalszej części wystąpienia prelegentka poinformowała, że w ramach polskiej prezydencji Polska przygotowała następujące dokumenty oraz konferencje związane z rozwojem terytorialnym:

- ✓ Raport ekspercki How to strengthen the territorial dimension of ‘Europe 2020’ and the EU Cohesion Policy,
- ✓ TERRITORIAL KEYS,
- ✓ Dokument problemowy – issue paper,

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

- ✓ Konferencje i seminaria nt. wymiaru miejskiego polityki spójności i wzmocnienia spójności terytorialnej,
- ✓ Mapę Drogową na rzecz promocji i poprawy zintegrowanego podejścia terytorialnego na podstawie AT UE 2020.

Dodała także, że zasady, cele i kierunki działań dla wsparcia wymiaru terytorialnego polityki spójności wynikają z następujących dokumentów:

- 1) Strategii Europa 2020,
- 2) Zapisów projektów rozporządzeń polityki spójności 2014-2020,
- 3) Zapisów celów Umowy Partnerstwa,
- 4) Krajowych dokumentów strategicznych:
 - ✓ Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
 - ✓ Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego: regiony, miasta, obszary wiejskie 2010-2020;
 - ✓ Projektu Krajowej Polityki Miejskiej.

Poinformowała również, że 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, najważniejszy i jedyny dokument strategiczny określający kierunki polityki przestrzennej państwa.

W swojej prezentacji prelegentka przedstawiała również koszty braku ładu przestrzennego, a także główne cele, podmioty i instrumenty Krajowej Polityki Miejskiej.

Następnie pan Thierry Lemoine wygłosił prezentację na temat planowania przestrzennego we Francji, w odniesieniu do polityk i narzędzi.

Prelegent przedstawił krótką historię powstawania miast we Francji oraz poinformował, że obecnie dużym problemem w tym kraju jest kwestia przejścia od koncepcji domu jednorodzinnego (bardzo popularnej obecnie) do koncepcji zabudowy bardziej zagęszczonej. Przedstawiciel z Francji dodał także, że w celu ograniczenia kosztów transportu należy zwiększyć gęstość zaludnienia w miastach.

Następnie prelegent przedstawił główne zasady polityki planowania przestrzennego we Francji.

We Francji funkcjonują dwa poziomy planowania - lokalny plan urbanistyczny oraz na poziomie międzygminnym - schemat terytorialny.

W dalszej części spotkania przedstawiciele z Francji zaprezentowali projekty eko-dzielnicy oraz eko miast realizowane na terytorium tego kraju.

Obecnie w całej Francji zlokalizowanych jest 19 eko-miast. Program eko-miast charakteryzuje dialog między państwem a miastami. Eko-miasta są finansowane przede wszystkim ze środków krajowych.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Pan Franck Faucheux przedstawił działania, które podjęto w latach 2008-2009 w ramach projektu eko-dzielnica. Podkreślił że bardzo ważne jest profesjonalne zarządzanie eko-dzielnicami. Przedstawił także koszty planowania oraz budowy eko-dzielnic.

W dalszej części spotkania pan Sébastien Fournier, omówił konkretne przypadki zrównoważonego planowania na przykładzie – Zone d'Aménagement Concerté (ZAC) de l'Union - Lille Métropole.

W przeszłości na terenie metropolii Lille rozwijał się przemysł tekstylny. Obecnie bardzo ważne jest ograniczenie rozprzestrzeniania się miasta poza jego granice. Ma to na celu skrócenia odległości, a tym samym zredukowanie kosztów środowiskowych, ochronę strefy rolnej a także redukcje kosztów związanych z przemieszczaniem się w ramach aglomeracji. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się miasta poza jego granice wdrożono koncepcję intensywnego miasta, która polega m.in. na zagęszczeniu urbanizacji wzdłuż osi transportu zbiorowego.

Następnie prelegent przedstawił działania, które należy zrealizować w ramach tworzenia eko-dzielnicy. Dzielnica L'Union jest położona na pograniczu kilku gmin, na obszarze peryferyjnym. Atutem tego terenu jest obecność sztucznego kanału żeglownego oraz bliska lokalizacja linii kolejowej, metra oraz autobusowej a także drogi szybkiego ruchu. Na terenie eko-dzielnicy zaprojektowano park o powierzchni 12 ha.

W realizację projektu eko-dzielnicy L'Union zaangażowano jej mieszkańców oraz decydentów. Prelegent zwrócił uwagę, że bardzo ważne jest zachowanie dziedzictwa dzielnicy.

Następnie pan Pascal Premillieu omówił kolejne etapy restrukturyzacji terenu Novaceries w Saint-Chamond koło Saint Etienne. W przeszłości na tym terenie funkcjonowały huty żelaza i stali. W ramach restrukturyzacji w latach 2005-2007 przeprowadzono konkursy na zagospodarowanie tego terenu. Prowadzono także intensywne działania konsultacyjne w sprawie projektu, w tym m.in. spotkania publiczne, warsztaty urbanistyczne, spotkania dzielnicowe.

Eko-dzielnica w obszarze Novaceries zajmuje 24 h z 45 h. Oznakowanie na terenie dzielnicy, inspirowane dziedzictwem przemysłowym zostało opracowane przez zespół projektantów. Dzielnica pełni funkcję przemysłową, mieszkaniową a także usługową. Bardzo dużym problemem na tym terenie jest zanieczyszczenie gleb.

W trakcie spotkania podjęto dyskusję na temat roli miasta jako miejsca zachowania bioróżnorodności w Polsce oraz we Francji.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Druga część spotkania miała charakter warsztatowy.

Uczestnicy zostali podzieleni na 2 grupy. Każda grupa miała za zadanie opracowanie własnej wersji ZIT (zintegrowane inwestycje terytorialne) – schematu i projektu, biorąc pod uwagę następujące uwarunkowania:

- a) Zidentyfikowanie i wskazywanie wariantów wdrażania ZIT jedynie w ramach regionalnych programów operacyjnych lub z wykorzystaniem innych programów operacyjnych – obszary finansowania;
- b) Optymalny zakres wsparcia przewidzianego do realizacji ZIT. Wskazane powinny zostać zakres tematyczny oraz cele tematyczne, jakie kwalifikowałyby się do realizacji w ramach ZIT – przedstawienie typów projektów, które mogłyby być realizowane w ramach takich strategii.

I Grupa

1. Obszar:

- Miasto między 100 a 200 tys. mieszkańców oraz kilka gmin ościennych,
- teren poprzemysłowy przez który przepływa rzeka.

2. Plan działań:

- rekultywacja terenów poprzemysłowych z utrzymaniem ich funkcji, ale też z wydzieleniem terenów zielonych (cel tematyczny 6),
- wsparcie dla przedsiębiorstw (cel tematyczny 3),
- niskoemisyjny transport - dojazd do miejsc pracy na terenach przemysłowych, autobusy nisko emisyjne, ścieżki rowerowe, centra przesiadkowe, wjazd do centrum miast jedynie za opłatą emisyjną, ograniczenie ruchu samochodowego (cel tematyczny 4),
- komunikacja miejska zamiast samochodu osobowego (korzystne upusty dla osób korzystających z komunikacji miejskiej),
- eko-dzielnice - w gminach ościennych i w mieście jeżeli jest obniżony podatek lokalny np. na nieruchomości na 3 do 5 lat. Mieszkalnictwo (cel tematyczny 4), infrastruktura społeczna np. żłobki (cel tematyczny 9), ogrzewanie energią odnawialną (cel tematyczny 4), ograniczenie miejsc parkingowych, niższe podatki np. dla dostawców gazów, dzielnice dostępne dla wszystkich,
- potrzeba zorganizowania kampanii społecznych oraz wydarzeń lokalnych promujących pomysły eko- miast.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Grupa II

1. Promocja projektów kompleksowych – promocja projektów, które w danym miejscu rozwiązują najwięcej problemów np. infrastrukturalnych, społecznych.

Problemy z dofinansowaniem - brak w celach tematycznych możliwości wspierania „kompleksowości”.

2. Zachowanie istniejących i wprowadzenie nowych walorów środowiskowych razem z inwestycjami twardymi (zaplecze hotelowe, rewitalizacja terenów zielonych).

3. Stworzenie konstrukcji w ramach ZIT umożliwiającej wypromowanie kompleksowości projektów.

4. Otrzymanie dodatkowych punktów za kompleksowość.

5. Stworzenie katalogu działań, które wpisują się w kompleksowość np. P+D.

6. Kompleksowość jako być kryterium wyboru projektów.

Podsumowanie

Podczas podsumowania warsztatów przedstawiciele z Francji zwrócili uwagę na następujące kwestie:

- przed rozpoczęciem realizacji projektu należy zastanowić się nad tożsamością dzielnicy, ważne jest zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- fundusze stanowią szansę, ale mogą również zniszczyć kreatywność,
- należy pamiętać o odpowiedniej hierarchii działań oraz priorytetów.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przewodnicząca Grupy Roboczej
Nowa Perspektywa Finansowa
Sieć „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”

Joanna Kopezyńska